

*Хуртенко О. В., кандидат психологічних наук,
доцент, Вінницький державний педагогічний
університет імені Михайла Коцюбинського
<https://orcid.org/0000-0002-2498-1515>*

*Якимчук І. П., кандидат психологічних наук,
Уманський державний педагогічний
університет імені Павла Тичини
<https://orcid.org/0000-0002-4627-2066>*

ГОТОВНІСТЬ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ПСИХОЛОГА У КОНТЕКСТІ ЙОГО ПРОФЕСІЙНОЇ АДАПТАЦІЇ

У статті висвітлено теоретичні підходи до аналізу феномену готовності майбутнього психолога до професійної діяльності у контексті його професійної адаптації. Зазначається, що крім успішного оволодіння необхідною базою знань і вмінь важливим є володіння професійно значущими якостями та практичними навичками.

***Ключові слова:** готовність; професійна діяльність; професійна підготовка; майбутній психолог; професійна адаптація.*

Постановка проблеми. Однією з актуальних проблем сучасної освіти є професійна підготовка психолога як фахівця, професійні вміння якого відповідали б актуальним викликам сьогодення [1]. Сучасна система вищої освіти покликана створювати відповідні умови для підготовки психолога як компетентного фахівця, орієнтованого на постійний професійний розвиток, і, як результат, продуктивну професійну діяльність та самореалізацію. Крім успішного оволодіння необхідною базою знань і вмінь відповідно до специфіки обраної спеціальності, важливим є володіння ним професійно значущими якостями та практичними навичками, що є однією з умов готовності до професійної діяльності в процесі його професійної адаптації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз теоретико-методологічних підходів до дослідження проблеми психологічної готовності особистості до діяльності, готовності до управління людьми дозволяє констатувати, що існує два основних підходи до визначення її змісту та структури: функціональний та особистісний. В рамках функціонального підходу психологічна готовність розглядається як певний стан психічних функцій особистості, який забезпечує високий рівень досягнень при виконанні того чи іншого виду діяльності.

Варто зазначити, що з точки зору

особистісного підходу психологічну готовність розглядають як результат підготовки, як підготовленість індивіда до певної діяльності. У зв'язку з цим, психологічну готовність можна представити як стійке, інтегральне утворення особистості, яке включає низку компонентів, адекватних вимогам змісту та умов діяльності, які у своїй сукупності дають можливість суб'єкту більш-менш успішно її здійснювати. Саме так, на особистісному рівні розглядається готовність як прояв індивідуально-особистісних якостей, обумовлений характером майбутньої діяльності цілою низкою психологів (К.О. Абульханова-Славська, Б.А. Ананьев, О.М. Леонтьев, В.С. Мерлін, Л. Пуні, С.Л. Рубінштейн, М.І. Томчук та ін.).

С.Мул розглядає готовність до професійної діяльності як сукупність якостей особистості, які забезпечують успішне виконання професійних функцій. Вона містить різного роду установки на усвідомлення професійного завдання, моделі імовірного поведінки, визначення специфічних способів діяльності, оцінку власних можливостей відповідно до майбутніх труднощів і необхідністю результату [2].

Н.О. Антонова під готовністю розуміє систему інтеграційних якостей, властивостей, знань, навичок психолога як особистості. Змістом професійної готовності є, на її думку, усвідомлення високої ролі

соціальної відповідальності, прагнення активно виконувати професійну задачу, установку на реалізацію знань, вмінь та якостей особистості психолога [3].

П.Р. Чамата під готовністю до праці розуміє формування морально-психологічних якостей особистості, які визначають ставлення до професійної діяльності та забезпечують успішне її виконання [4].

Існують роботи, в яких розглядається взаємозв'язок психологічної готовності і підготовленості, що представляє собою певний обсяг знань про зміст і специфіку майбутньої діяльності. Так, Г.В. Католик, Н.Ф. Шевченко вважають, що чим повніше знання про майбутню діяльність, тим вище психологічна готовність [5; 6].

Мета статті – проаналізувати феномен готовності до професійної діяльності студентів-психологів у контексті їхньої професійної адаптації.

Методи дослідження – аналіз, узагальнення, порівняння, систематизація наукових джерел із проблеми дослідження.

Виклад основного матеріалу. Готовність до професійної діяльності можна представити як складне структурне утворення, ядро якого полягає у стійкій мотивації діяльності, і припускає наявність професійно значущих якостей, певну сукупність знань, вмінь, навичок, їхнє застосування на практиці. Формування готовності до професійної діяльності - це фактично не самоціль, а засіб для професійної соціально-професійної адаптації випускників до реальних умов праці. Виходячи із цього, розглянемо механізми і чинники соціально-професійної адаптації молодих фахівців до професійного середовища.

Соціальна адаптація - це входження у рольову структуру професійної групи, встановлення власної «планки» домагань і координат для оцінки себе у цій професійній діяльності. Оптимальним періодом для процесу первинної адаптації людини на новому місці можна вважати один місяць у режимі усвідомленого самопримусу. Цього достатньо, щоб продемонструвати новим колегам власні особистісні та професійні можливості, лояльність і розуміння важливості групових процесів, що відбуваються, а також зосередитися на чітко усвідомлюваній меті власної діяльності.

Результатом процесу успішної соціальної адаптації має стати включення нової людини у вже існуючий колектив як рівноправного, прийнятого усіма його членами працівника. При сприятливих умовах входження до нової професійної рольової структури людина проходить цикл «стрес - адаптація - особистісне зростання». Цей процес супроводжується неприємними відчуттями, пов'язаними із втратою звичного статусу, первинною стигматизацією, дискомфортом, плутаниною у ціннісних орієнтаціях і власній особистісній ідентичності [7]. Симптомами можуть бути брак впевненості у собі, тривожність, дратівливість, безсоння, депресія і т. п. Саме тому чітко розділити соціальний і психологічний аспекти професійної адаптації не представляється можливим. Але, разом із тим такі реакції, пов'язані із необхідністю вживатися у незнайоме виробничо-культурне середовище, мають, безсумнівно, позитивний бік, так як початковий дискомфорт веде до активного прийняття нових цінностей, моделей поведінки і, врешті речт, є важливим для саморозвитку та особистісного зростання.

Ступінь вираженості і тривалості процесів професійної адаптації в її соціальному аспекті визначаються характеристиками самої людини, що адаптується, - вік, ступінь кваліфікації, готовність до змін, наявність вмінь і навичок входження до соціально-рольової структури нової професійної групи. Найбільш адаптивними є люди, сприйнятливі до змін і які володіють мотивацією до адаптації, тобто мають цілі, заради досягнення яких вони готові відчувати тяготи стресу, обумовленого вживанням у нове професійне середовище.

Виробнича адаптація - це процес повного та успішного оволодіння новою професією, звикання, пристосування до змісту і характеру праці, вимогам організаційної структури, прийняття власних прав та обов'язків на новому робочому місці і т. п. Професійна адаптація як процес характеризується певною тривалістю, отже, має свій початок і закінчення. І якщо початком є перший момент діяльності молодого фахівця у нових умовах, то визначити її закінчення є достатньо важким. Це процес, що перебуває

у постійному зв'язку зі зміною чинників зовнішнього середовища, трудової діяльності працівника, а також зміни і його самого. Тому у більш широкому сенсі професійна адаптація \ актуальна і для людини, яка не змінювала робочого місця. Виробнича адаптація - це процес наповнення теоретичних форм практичним досвідом, утилізація отриманих знань про професійну діяльність, планування власного професійного розвитку; аналіз, перегляд і корекція кар'єри, побудова власної професійної траєкторії, координат оцінки себе. Це процес освоєння зони власного найближчого розвитку і співвіднесення його із траєкторією розвитку підприємства або організації.

Процес професійної адаптації людини до нової професійної діяльності буде успішним, якщо в процесі практичної роботи активована низка психологічних якостей, що сприяють формуванню самостійності особистості. Серед них - самоконтроль, вміння регулювати власну поведінку та емоційні реакції, зберігати власну думку всупереч зовнішньому тиску, а також зазначена вище схильність брати на себе відповідальність за найважливіші події власного життя, а не звинувачувати у них інших людей або долю. За умови свідомого налаштування адаптанта на розкриття власного творчого потенціалу із метою пристосування обраної професії до себе (активна форма адаптації) на базі його вольової організації та активно-творчої спрямованості, патогенні чинники зовнішнього середовища перестають сприйматися як стресорні. Отже, адаптацію неможливо розчленувати на сфери та компоненти на проміжному етапі теоретичного аналізу, так як за своєю природою вона є інтегративною. Цілісність цього процесу у людини обумовлена об'єктивними особливостями соціально-історичних умов життя. Місцем заломлення співвідношення широкого соціального контексту та особистості є непростий механізм малої первинної групи, до якої ця особистість включена. При цьому під маскою формування індивідуального досвіду відбувається аналіз суспільно-історичного досвіду і його присвоєння особистістю. Тому основною метою адаптації можна вважати забезпечення адекватної перебудови внутрішньої структури особистості.

Аналіз теорії і практики показують, що

необхідно зрозуміти і прийняти таку тезу: адаптація фахівця-психолога на усіх етапах його допрофесійної і професійної підготовки - це якісно інший процес, при якому особистість перебудовується, змінюється і стає здатною до більш інтенсивної і глибокої професіоналізації. Безумовно, високі адаптаційні можливості зумовлюються, у першу чергу, рівнем готовності до професійної діяльності, безпосередньо сприяючи нормалізації відносин між індивідом і групою, а також створення у групі оптимального психологічного клімату. Успішна діяльність індивіда і психологічний клімат у групі тісно пов'язані з адаптацією особистості. Друге у значній мірі обумовлено стилем взаємодії суб'єктів освітнього процесу.

Важливим компонентом готовності психолога до професійної діяльності є його вміння взаємодіяти по лінії психолог - клієнт. Умови роботи у психологічній службі є дуже специфічними, і адаптація до них має на увазі одночасну адаптацію до професійної діяльності майбутнього психолога. Невміння адаптуватися - основна причина подібних розбіжностей між наявними та бажаними властивостями особистості молодого фахівця. Таку проблему можна назвати технологічною, так як вона обумовлена сформованою системою навчання у школі та підготовки фахівців у ЗВО.

З'ясуємо, які якості особистості однаково важливі як в процесі професійної підготовки, так і у самій професійній діяльності. На самому початку обох цих процесів представляється справедливим зауваження К.О.Абульханової про те, що, «як тільки змінюється соціальна позиція індивідів, тобто вони стають суб'єктами соціальної дії, у них виникає додаткова потреба у пізнанні, необхідна для орієнтації у соціальній дійсності, прогнозуванні результатів власних дій і т. п.» [8, с. 21]. Таким чином, статусна детермінація пізнавального (орієнтовного) мотиву створює сприятливу ситуацію для навчання, консультування, пізнавальної самоініціативи і т. п. На жаль, на виробництві цей ефект не враховується у повній мірі, так як інститут стажерства або молодого спеціаліста не спроектований з учово-методичної точки зору.

Збіг «динамічних» характеристик

навчально-професійної і професійно-практичної діяльності на їхніх початкових етапах поєднується з абсолютно різними когнітивними картинами тієї та іншої діяльності. Основна діяльність студента - вчення, масове і групове за формою та індивідуальне за змістом. Діяльність психолога може бути і за формою, і за змістом як індивідуальною, так і колективною. Наявність цієї розбіжності між провідною психологічною структурою діяльності студента і психолога висуває проблему адаптації до числа найважливіших, а разом із нею і цілу низку практичних завдань з адаптації молодого фахівця до професійної діяльності.

Враховуючи безліч вимог до особистості психолога, можна зробити висновок про те, що адаптація до його професійної діяльності має свої особливості і відрізняється за складністю і різноманіттю від адаптації до інших професій. Її можна визначити як процес входження молодого фахівця доцільно і планомірно в усе складнішу професійну діяльність. Професійну адаптацію фахівця-психолога необхідно розглядати як систему, що базується на обов'язковому формуванні особистісно-професійної індивідуальності та здійснювану одночасно з іншими видами адаптації: до умов ЗВО, до навчального процесу, колективу викладачів і студентів, матеріально-побутових умов; і такою, що є по відношенню до них основною і враховує індивідуально-психологічні особливості, а також прискорює дозрівання особистості майбутнього фахівця. Вона являє собою єдиний комплексний процес, який здійснюється на протязі усього періоду навчання у ЗВО.

Неможливо говорити про розвиток професійно-особистісних якостей і професійної адаптації без виокремлення суттєвих для людини змістовних і формальних особливостей праці психолога, їхнього впливу на особистість і виокремлення його професійно важливих якостей, що сприяють адаптації до професійної діяльності. До них, у першу чергу, можна віднести самостійність, організованість, ерудованість, комунікативність, рефлексивність, конгруентність, емпатію. Наявність або відсутність у цих та деяких інших якостей суттєво впливає на ефективність адаптації

до професійної діяльності фахівця. Однак основою адаптації до професійної діяльності є практично-дієві чинники, які формуються через входження індивіда у професійну діяльність, з якою студенти стикаються під час проходження виробничої практики, передбаченої освітнім процесом ЗВО.

Професійна адаптація на етапі навчання у ЗВО - це взаємоусвідомлений, взаємоактивний і цілеспрямований процес переведення керованої підсистеми зі стану засвоєння професійних знань у стан професійних вмінь і навичок за допомогою доцільної діяльності викладачів, при якій за допомогою регулюючих і корекційних засобів досягається очікуваний результат.

Можна виокремити такі основні вимоги до управління процесом формування готовності до професійної діяльності в процесі навчання, що забезпечують його стійкість і цілісність:

взаємозумовленість спільної діяльності, в якій студент виступає не як об'єкт навчання і виховання, а як суб'єкт - активний учасник підготовки до професійної діяльності; інтенсифікація, що досягається за рахунок інтегрування змісту підготовки учнів до майбутньої професійної діяльності; створення інваріантних програм для індивідуалізації адаптаційних процесів студентів і систематичне відстеження їх за допомогою критеріально-оціночного апарату.

Ф.М. Рекешева розглядає процес формування готовності до професійної діяльності майбутнього психолога як процес входження майбутнього фахівця у доцільно і планомірно усе складнішу професійну діяльність [9]. Ефективність цієї діяльності обумовлена наявністю і розвитком в процесі допрофесійної та професійної підготовки таких здібностей студентів: комунікативних, організаторських, експресивних, рефлексивних.

Серед тих, хто пройшов усі етапи ранньої професійної орієнтації, питома вага тих, хто зробив вірний професійний вибір і чіткіше бачить перспективи власного професійного розвитку більше, ніж ті, хто обрав професію психолога спонтанно. Визначаючи характеристику особистісного рівня готовності студентів до професійної діяльності, є сенс спиратися на основні положення існуючих теорій особистості,

зокрема, на дослідження структури особистості К.К.Платонова, який висунув ідею ієрархічності структури особистості, що містить такі підструктури: соціально обумовлені змістовні риси особистості; особистий досвід, знання, вміння, навички та звички; індивідуальні особливості психічних процесів; біопсихічні властивості [10]. Отже, готовність до діяльності можна розглядати як цілісний прояв особистості, і під готовністю до діяльності розуміти особливий особистісний стан, який передбачає наявність у суб'єкта образу структури дії та постійної спрямованості свідомості на її виконання. Вона містить різного роду мотиви, спрямовані на усвідомлення завдань, моделі ймовірної поведінки. Отже, готовність студентів до професійної діяльності може бути представлена двома взаємодоповнюючими рівнями: особистісним і діяльнісним. Так, Ф.М. Рекешевою встановлено, що структура особистісного рівня готовності до професійної діяльності у студентів - майбутніх психологів являє собою складний синтез тісно взаємопов'язаних структурних компонентів. До них належать: мотиваційно-ціннісний, емоційний і когнітивний. У структурі готовності до професійної діяльності центральне місце посідає мотиваційно-ціннісний компонент, під яким розуміється відношення студента до майбутньої професійної діяльності [11]. Це ставлення слід розглядати як єдність об'єктивного і суб'єктивного, де об'єктивне положення особистості є основою її вибіркової спрямованості на цінності діяльності, пов'язані із задоволенням потреб особистості. Цей компонент виконує інтегруючу функцію, визначаючи взаємозв'язок інших структурних елементів. Когнітивний компонент - це різноманітні знання суб'єкта про майбутньої професійної діяльності. Емоційний компонент містить суб'єктивну значущість професійних

цінностей і вищі почуття (конгруентність, емпатія). Діяльнісний рівень містить технологічний компонент, а саме професійні вміння і передбачає усвідомлене їх формування в процесі професійної підготовки.

Критеріями готовності майбутнього психолога до професійної діяльності є ступінь сформованості його компонентів. Таким чином, когнітивний критерій дозволяє виявити наявність у майбутнього фахівця знань про майбутню професійну діяльність. Діяльнісний критерій відображає систематичність формування необхідних у майбутній професійній діяльності вмінь і навичок. Емоційний критерій розуміється як відношення особистості до цінностей професійної діяльності, тобто ступінь особистісної значущості у формуванні готовності до майбутньої діяльності.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Вивчення цілісного процесу професійної підготовки фахівця-психолога необхідно розглядати не лише із точки зору набуття ним професійно значущих особистісних якостей, але і з точки зору формування готовності до особистісно-професійної соціальної адаптації і, відповідно, до майбутньої професійної діяльності. Аналізуючи сутність професійної діяльності психологів, важко віддиференціювати особистісний початок від професійного, так як особистість психолога-професіонала є найважливішим орієнтиром і засобом формування особистості студента. Перспективними напрямками подальших досліджень вважаємо вивчення основних шляхів та засобів гармонізації професійного та особистісного аспектів формування готовності майбутніх психологів до професійної діяльності, а також психологічних умов каталізації їхньої професійної адаптації в умовах недостатнього життєвого досвіду.

Список використаних джерел

1. Пророк Н.В. Психологічні основи професійного розвитку практичного психолога: автореф. дис. ... д-ра психол. наук. Інститут психології ім. Г.С. Костюка НАПН України. К., 2013. 42 с.
2. Мул С.А. Психологія готовності офіцера-прикордонника до професійної діяльності: дис. д-ра психол. наук. Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України, К., 2016. 364 с.
3. Антонова Н.О. Психологічні основи розвитку готовності до професійної діяльності психолога: монографія. Слов'янськ: Видавець Маторін Б.І., 2010. 561 с.
4. Чамата П.Р. Психологическая готовность детей к труду и основные пути ее формирования. М.: Советская педагогика, 1960. № 4. С. 23–31.

5. Католик Г.В. Психологія формування професійної Я-концепції практичного психолога: дис. д-ра психол. наук. Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України, К., 2016. 353 с.
6. Шевченко Н.Ф. Формування професійної свідомості практичних психологів у системі вищої освіти: дис. д-ра психол. наук. Інститут психології ім. Г.С. Костюка АПН України. К., 2006. 382 с.
7. Ямчук Т.Ю. Психологічні чинники розвитку професійної самоідентичності майбутніх психологів: дис. канд. психол. наук. Інститут психології ім. Г.С. Костюка АПН України. К., 2017. 173 с.
8. Абульханова-Славская, К. А. Деятельность и психология личности. М.: Наука, 1980. 436 с.
9. Рекешева Ф.М. Условия развития психологической готовности к профессиональной деятельности студентов-психологов: дисс. канд. психол. н. Астрахань, 2007. 142 с.
10. Платонов К.К. Структура и развитие личности. М.: Наука, 1986. 481 с.
11. Антоненко Т.Л. Психологічні засади становлення ціннісно-сміслової сфери особистості майбутнього фахівця: дис. д-ра психол. наук. Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. К., 2018. 519 с.

References

1. Prorok N.V. Psychologichni osnovy profesijnogo rozvytku praktychnogo psyhologa [Psychological bases of professional development of practical psychologist]: avtoref. dys. ... d-ra psyhol. nauk. Instytut psyhologii' im. G.S. Kostjuka NAPN Ukraї'ny. K., 2013. 42 s. (in Ukrainian).
2. Mul S.A. Psychologija gotovnosti oficera-prykordonnyka do profesijnoi' dijaj'nosti [Psychology of readiness of border guard officer for professional activity]: dysd d-ra psyhol. nauk. Instytut psyhologii' imeni G.S. Kostjuka NAPN Ukraї'ny, K., 2016. 364 s. (in Ukrainian).
3. Antonova N.O. Psychologichni osnovy rozvytku gotovnosti do profesijnoi' dijaj'nosti psyhologa [Psychological bases of development of readiness for professional activity of the psychologist]: monografija. Slov'jans'k: Vydavec' Matorin B.I., 2010. 561 s. (in Ukrainian).
4. Chamata P.R. Psihologicheskaja gotovnost' detej k trudu i osnovnye puti ee formirovanija [Psychological readiness of children for work and the main ways of its formation]. M.: Sovetskaja pedagogika, 1960. № 4. S. 23–31. (in Russian).
5. Katolyk G.V. Psychologija formuvannja profesijnoi' Ja-koncepcii' praktychnogo psyhologa [Psychology of formation of professional self-concept of practical psychologist]: dys. d-ra psyhol. nauk. Instytut psyhologii' imeni G.S. Kostjuka NAPN Ukraї'ny, K., 2016. 353 s. (in Ukrainian).
6. Shevchenko N.F. Formuvannja profesijnoi' svidomosti praktychnyh psyhologiv u systemi vyshhoi' osvity [Formation of professional consciousness of practical psychologists in the higher education system]: dys. d-ra psyhol. nauk. Instytut psyhologii' im. G.S. Kostjuka APN Ukraї'ny. K., 2006. 382 s. (in Ukrainian).
7. Jamchuk T.Ju. Psychologichni chynnyky rozvytku profesijnoi' samoidentychnosti majbutnih psyhologiv [Psychological factors of development of professional self-identity of future psychologists]: dys. kand. psyhol. nauk. Instytut psyhologii' im. G.S. Kostjuka APN Ukraї'ny. K., 2017. 173 s. (in Ukrainian).
8. Abul'hanova-Slavskaja, K. A. Dejatel'nost' i psihologija lichnosti [Activity and personality psychology]. M.: Nauka, 1980. 436 s. (in Russian).
9. Rekesheva F.M. Uslovija razvitija psihologicheskaj gotovnosti k professional'noj dejatel'nosti studentov-psihologov [The conditions for the development of psychological readiness for professional activities of psychology students]: diss. kand. psihol. n. Astrahan', 2007. 142 s. (in Russian).
10. Platonov K.K. Struktura i razvitie lichnosti [The structure and development of personality]. M.: Nauka, 1986. 481 s. (in Russian).
11. Antonenko T.L. Psychologichni zasady stanovlennja cinnisno-smyslovoi' sfery osobystosti majbutn'ogo fahivcja [Psychological bases of formation of value-semantic sphere of personality of the future specialist]: dys. d-ra psyhol. nauk. Nacional'nyj pedagogichnyj universytet imeni M.P. Dragomanova. K., 2018. 519 c. (in Ukrainian).

Резюме

Хуртенко О. В., кандидат психологических наук, доцент, Винницкий государственный педагогический университет имени Михаила Коцюбинского
Якимчук И. П., кандидат психологических наук, Уманский государственный педагогический университет имени Павла Тычины

ГОТОВНОСТЬ К ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ БУДУЩЕГО ПСИХОЛОГА В КОНТЕКСТЕ ЕГО ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ АДАПТАЦИИ

В статье освещены теоретические подходы к анализу феномена готовности будущего психолога к профессиональной деятельности в контексте его профессиональной адаптации. Отмечается, что кроме успешного овладения необходимой базой знаний и умений важным есть владение профессионально значимыми качествами и практическими навыками.

Ключевые слова: готовность; профессиональная деятельность; профессиональная подготовка; будущий психолог; профессиональная адаптация.

Summary

Khurtenko O. V., associate Professor, in psychological sciences, Associate Professor of the Vinnytsia Mukhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University

Yakimchuk I. P., associate Professor in psychological sciences, associate Professor of the Uman state pedagogical university named by Pavlo Tychina

THE READINESS FOR THE PROFESSIONAL ACTIVITY OF THE FUTURE PSYCHOLOGIST IN THE CONTEXT OF IT'S PROFESSIONAL ADAPTATION

Introduction. One of the topical issues in this sphere of education is the professional training of a psychologist as specialist, professional skills that would meet the current challenges of today. The modern higher education system is designed to create the appropriate conditions for the training of a psychologist as a competent specialist, focused on continuous professional development, and, as a result, productive professional activity and self-realization. In addition to successfully mastering the necessary knowledge base and skills in accordance with the specifics of the chosen specialty, it is important to have professionally important qualities and practical skills, which is one of the conditions for readiness for professional activity in the process of its professional adaptation.

Purpose. The analysis of the phenomenon of readiness for professional activity of students-psychologists in the context of their professional adaptation.

Methods. Analysis, generalizations, comparisons, systematization of science sources with problems of research.

Originality. The state of elaboration of the problem of future psychologists' readiness for professional activity in the context of their professional adaptation is analyzed; further development of scientific ideas about didactic technologies to ensure the readiness of students for professional activity during their studies in higher education. The practical significance of the submitted material is that it can be the basis for the development of psychological and pedagogical tools for students to be prepared for professional activity, taking into account the peculiarities of their adaptation to the future professional activity even during higher education.

Conclusion. The research of the whole process of professional training of a specialist psychologist should be considered not only in terms of acquiring professionally important personal qualities, but also in terms of forming readiness for personal and professional social adaptation and, accordingly, for future professional activity. respective directions of further researches consider studying of the basic ways and means of harmonization of professional and personal aspects of formation of readiness of future psychologists for professional activity, and also psychological conditions of catalyzing of their professional adaptation in the conditions of insufficient life experience.

Key words: readiness; professional activity; professional training; future psychologist; professional adaptation.